

1. UVOD

Diplomski/specijalistički rad sadrži pojašnjenja teme stonog izdavaštva, njegovu definiciju, značaj i svrhu, kao i tehnike pripreme različitih oblika materijala koji se, tehnički, uz pomoć računara, pripremaju za štampu: knjige, udžbenici, dnevna ili sedmična štampa-magazini, brošure i sl. Znanje koje sam stekla savladavanjem različitih računarskih tehnika pripreme materijala za proces štampanja pomoglo mi je da razvijem vlastite sposobnosti, otvorilo različite mogućnosti zasnivanja radnog odnosa u štamparijama ili preduzećima koja se bave izdavačkom djelatnošću, proširilo do sada usvojeno informatičko znanje, razvilo opštu i informatičku kulturu. Pored navedenog, osnovnu školu „Bukinje“ u Tuzli, u kojoj radim, oslobodila sam finansijskih troškova koji se izdvajaju za tehničku pripremu prilikom izdavanja školskog lista, ali i dala vlastiti doprinos objavljivanju dva školska udžbenika i dnevnika rada (tehnička priprema i koautorstvo) za nastavni predmet Tehnička kultura za 7. razred devetogodišnje osnovne škole (IK „Bosanska riječ“ Tuzla), koji je odobren i važeći, i Tehnički odgoj za 8. razred osmogodišnje osnovne škole (IK „Demfas“ Tuzla), koji se, zbog prelaska na devetogodišnji osnovnoškolski sistem u Federaciji BiH, više ne koristi.

Bavljenje tehničkom, računarskom pripremom materijala za štampanje predstavlja, ne samo unosan, nego i zanimljiv posao zahvaljujući kojem se doprinosi ne samo razvoju informatičke, nego i opšte kulture, razvoju kreativnosti, maštovitosti, informisanosti, učenja i samoučenja. Iako živimo u eri elektronskog izdavaštva, stono izdavaštvo koje je nekada bilo ručno, a danas računarsko, je nešto što sasvim sigurno ima ne samo bogatu prošlost, nego i sigurnu budućnost.

Stono izdavaštvo (naklada, engl. *desktop publishing*, skraćeno DTP), je grafička priprema i obrada teksta i ilustracija za štampu koje se provode na računaru ili uz korištenje različitih računarskih programa. Razvojem posebnih računarskih programa, računara, kao i ulaznih i izlaznih uređaja 1980-tih godina XX vijeka, omogućeno je pojednostavljenje pojedinih faza grafičke pripreme i njihovo objedinjavanje. Tako se danas koriste savremeni postupci sa direktnom izradom štampanih formi, tzv. postupci CTP (skraćeno od engleskih riječi *Computer To Plate*: s računara na ploču).

Diplomski rad sadrži, ne samo definisanje pojma stono izdavaštvo, nego i kratak historijski osvrt na njegov razvoj, pojašnjenja osnova rada u računarskom programu In Design CS3 (kojem, prilikom rada, dajem prednost), a svrha je da se kompletan, završen i tehnički pripremljen materijal u PDF formatu, pošalje na štampu. PDF format (**P**ortable **D**ocument **F**ormat) je format zapisa dokumenata kojeg koristimo za zapis dvodimenzionalnih dokumenata nezavisno od uređaja i rezolucije ispisa. Svaki PDF dokument sadrži kompletan opis dokumenta, uključujući slike, tekst, vektorsku grafiku, rasterske slike, a može sadržavati i fontove potrebne za prikaz teksta. Za prikaz PDF dokumenata, potrebno je imati odgovarajuće programe na računaru, koji su besplatni i mogu se naći na internetu. Format je zasnovan na jeziku PostScript. Može se prepoznati po tome što su prva četiri bajta uvijek %PDF. Ime dokumenta (datoteke) obično završava sa .pdf.

Diplomski/specijalistički rad sadrži pojašnjavanje/opis postupaka, kako se neki materijal priprema za završnu štampu.